

Dosarul nr. 3r-71/24

2-22111362-01-3r-18032024

Instanța de fond: Curtea de Apel Chișinău – V. Sîrbu, A. Bostan, I. Dutca

DECIZIE

05 iunie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

în componența:

Președinte, judecător
judecătorii

Stela Procopciuc
Ion Malanciuc
Diana Stănilă

examinând recursul declarat de către Viorel Morari,
în cauza de contencios administrativ, intentată la acțiunea înaintată de către Viorel Morari împotriva Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la obligarea examinării sesizării din 16 august 2021 cu privire la săvârșirea infracțiunilor de către Procurorul General, înregistrată sub nr. 1937, în ședință publică și deliberativă a Consiliului Superior al Procurorilor,
împotriva încheierii din data de 26 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibilă acțiunea înaintată de către Viorel Morari,

constată:

La 05 octombrie 2021, Viorel Morari a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Consiliului Superior al Procurorilor, prin care a solicitat obligarea examinării sesizării din 16 august 2021 cu privire la săvârșirea infracțiunilor de către Procurorul General, înregistrată sub nr. 1937 în ședință publică și deliberativă a Consiliului Superior al Procurorilor.

În motivarea acțiunii Viorel Morari a indicat că la 16 august 2021 a depus la Consiliul Superior al Procurorilor sesizarea înregistrată cu nr.1937 privind săvârșirea infracțiunii de către Procurorul General, Alexandr Stoianoglo.

Prin scrisoarea nr. 35-13/20-1732 din data de 14 septembrie 2021, din numele Președintelui Consiliului Superior al Procurorilor, Angela Motuzoc, a fost informat că adresarea sa exprimă dezacordul cu Ordinul Procurorului General nr. 1294-p din 12 august 2021 privind încetarea raportului de serviciu și că sesizarea a fost greșit depusă, din perspectiva ordinii juridice stabilite.

În opinia reclamantului prin scrisoarea enunțată, unilateral și ilegal s-a refuzat în primirea și examinarea plângerii de către Consiliul Superior al Procurorilor, aducându-se atingere drepturilor și libertăților constituționale ale reclamantului, prevăzute de art. 18, alin. (1), art. 20, alin. (1), art. 52 alin. (1) și art.53 alin. (1) din Constituție.

Viorel Morari a remarcat că sesizarea nr.1937 din 16 august 2021 urma a fi examinată în ședință deliberativă a Consiliului Superior al Procurorilor, în conformitate cu art. 70, alin. (1), lit. n) din Legea nr.3 din 25 februarie 2016 cu privire la procuratură, care stipulează că, Consiliul Superior al Procurorilor examinează adresările cetățenilor și ale procurorilor privind chestiunile date în competența sa.

Răspunsul Președintelui Consiliului Superior al Procurorilor, Angela Motuzoc, nr. 35-13/20-1732 din 14 septembrie 2021, reprezintă în sine refuzul de a examina o cerere și se consideră drept respingere a acesteia, fiind depășite în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate de art.72 din Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la procuratură, care nu conferă președintelui Consiliului Superior al Procurorilor împuterniciri de a examina unilateral sesizările parvenite în adresa organului colegial.

Reclamantul a specificat că la data de 04 octombrie 2021 a depus la Consiliul Superior al Procurorilor cerere prealabilă, prin care a solicitat organizarea examinării sesizării enunțate nr. 1937 din 16 august 2021, în cadrul ședințelor deliberative, deși consideră inutilă respectarea acestei proceduri.

Viorel Morari a indicat că nu există o practică judiciară referitoare la contestarea refuzului de a primi și a examina o sesizare cu privire la infracțiuni comise de Procurorul General, precum și nu au existat până în anul 2021 sesizări cu privire la infracțiuni săvârșite de Procurorul General, depuse în adresa Consiliului Superior al Procurorilor.

Astfel, existența termenilor de prescripție și lipsa unei proceduri clare referitoare la examinarea sesizării privind săvârșirea infracțiunilor de către Procurorul General, face dificilă stabilirea procedurii aplicabile la caz – fie procedura în contencios administrativ, fie contestarea la judecătorul de instrucție în ordinea art. 313 din Codul de procedură penală.

În opinia reclamantului temeiul prezentei acțiuni este refuzul examinării adresării subsemnatului de către Consiliul Superior al Procurorilor, iar obiectul acțiunii îl reprezintă obligarea examinării acestei sesizări de organul colegial în ședință publică.

În susținerea poziției expuse în acțiune, reclamantul a indicat că, Consiliul Superior al Procurorilor reprezintă o autoritate publică în sensul corespunderii criteriilor stabilite de art. 7 din Codul administrativ.

De asemenea, cu referire la prevederile art. 20 din Codul administrativ, a menționat că, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Totodată, prin prisma art.62, alin.(1), (2) din Codul administrativ, autoritatea publică este obligată să soluționeze o cerere potrivit competențelor sale și în termenul stabilit de lege. Refuzul de a primi sau examina o cerere se consideră drept respingere a cererii.

Astfel, reieșind din conținutul prevederilor expuse supra și luând în considerare că, la caz, se contestă refuzul primirii și examinării sesizării depuse, Viorel Morari a considerat că instanța competentă să examineze prezentul litigiu aparține Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Reclamantul a subliniat că potrivit art.137, alin. (1) din Codul administrativ, în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

Viorel Morari a indicat că coroborarea art.163, lit. c) din Codul administrativ cu prevederile art.79 din Legea cu privire la procuratură, permit a constata că, nu este necesară efectuarea procedurii de examinare a cererii prealabile, legislația în vigoare prevăzând adresarea nemijlocită în instanța de judecată.

Prin încheierea din data de 12 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a atras în proces în calitate de terț Procurorul General suspendat, Alexandr Stoianoglo. (f.d.19, vol. I)

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani prin încheierea din 28 decembrie 2021 a declarat admisibilă acțiunea depusă de către Viorel Morari împotriva Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la obligarea examinării sesizării din 16 august 2021 privind săvârșirea infracțiunii de către Procurorul General, înregistrată sub nr. 1937, în ședință publică și deliberativă a Consiliului Superior al Procurorilor. (f.d. 94-98, vol.I)

Prin hotărârea din data de 21 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a admis acțiunea în contencios administrativ înaintată de Viorel Morari, s-a obligat Consiliul Superior al Procurorilor să examineze sesizarea nr.1937 din 16 august 2021 depusă de Viorel Morari, în ședință publică și deliberativă a Consiliului Superior al Procurorilor. (f.d. 165-175, vol. I)

Exprimându-și dezacordul cu soluția primei instanțe, Alexandr Stoianoglo și Consiliul Superior al Procurorilor au contestat-o cu apel. (f.d.180-200, 210-222, vol.I)

Prin decizia din 22 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a casat integral hotărârea din data de 21 februarie 2022 și încheierea din 28 decembrie 2021 ale Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a emis o nouă decizie, prin care acțiunea lui Viorel Morari împotriva Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la obligarea examinării sesizării cu privire la săvârșirea infracțiunilor de către Procurorul General din 16 august 2021, înregistrată sub nr. 1937 în ședință publică și deliberativă a Consiliului Superior al Procurorilor, a fost reținută pentru examinare în Curtea de Apel Chișinău, ca primă instanță. (f.d. 4,5-12, vol. II)

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 26 februarie 2024 a declarat inadmisibilă acțiunea înaintată de Viorel Morari împotriva Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la obligarea examinării sesizării din 16 august 2021 privind săvârșirea infracțiunii de către Procurorul General, înregistrată sub nr. 1937 în ședință publică și deliberativă a Consiliului Superior al Procurorilor. (f.d.129-138, vol. II)

Împotriva încheierii instanței de apel, la 07 martie 2024 a depus recurs Viorel Morari, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii instanței de fond, emițând o nouă hotărâre privind obligarea Consiliului Superior al Procurorilor să organizeze examinarea sesizării nr. 1937 din 16 august 2021 în ședință deliberativă și publică. (f.d.144-149, vol. II)

În motivarea recursului Viorel Morari a indicat că instanța de judecată a încălcat normele de drept material, deoarece nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea, iar prin erorile comise a admis încălcarea dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 6 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului.

În acest sens a indicat că în temeiul art. 52, alin. (1) din Constituție, art. 73, alin. (1) și art. 85-93 din Codul administrativ, are dreptul la petiționare ce înglobează dreptul de a depune petiția, de a primi spre examinare și de a primi răspuns la petiția formulată, iar autoritatea publică este obligată să primească și să înregistreze imediat pretenția.

Viorel Morari a susținut că răspunsul președintelui Consiliului Superior al Procurorilor, nu poate fi echivalat cu examinarea sesizării în ședința Consiliului Superior al Procurorilor, care este organ colegial și nu poate fi considerat act administrativ. Răspunsul reprezintă refuzul de a examina o cerere și se consideră drept respingerea acesteia.

În opinia recurentului președintele Consiliului Superior al Procurorilor și-a depășit în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate de art. 72 din Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la procuratură, care nu-i oferă împuterniciri să examineze unilateral sesizările parvenite în adresa organului colegial.

Totodată, recurentul a menționat că prin declararea inadmisibilă a acțiunii de contencios administrativ i se îngrădește dreptul de a beneficia de un control judecătoresc garantat asupra activității administrative a președintelui Consiliului Superior al Procurorilor în procesul organizării examinării sesizării depuse.

Viorel Morari a relatat că instanța de judecată a ignorat alegațiile acestuia referitoare la faptul că sesizarea nu a fost examinată în ședință de Consiliul Superior al Procurorilor, dar președinta Consiliului Superior al Procurorilor, unilateral a formulat un răspuns formal. Prin scrisoarea menționată, președintele Consiliului Superior al Procurorilor, unilateral și ilegal a refuzat în primirea și examinarea plângerii de către Consiliul Superior al Procurorilor, astfel, aducându-i atingere drepturilor și libertățile constituționale și anume protecția cetățenilor, accesul la justiție, dreptul la petiționare și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică din Constituția Republicii Moldova.

Totodată, a indicat că temeiul prezentei acțiuni este refuzul examinării sesizării de către Consiliul Superior al Procurorilor, iar obiectul acțiunii reprezintă obligarea examinării în ședință publică a acestei sesizări, de organul colegial. Altfel, obligarea examinării nu presupune un anumit răspuns pozitiv sau negativ pentru petiționar. Consiliului Superior al Procurorilor, fiind obligat să examineze sesizarea depusă poate decide să o respingă sau să o admită, adoptând în acest sens o hotărâre în ședință publică și deliberativă.

Viorel Morari a mai relatat că instanța de judecată nu a intrat în esența cererii de chemare în judecată și a confundat două aspecte și anume sesizarea inițială, care a fost depusă la Consiliul Superior al Procurorilor la 16 august 2021, înregistrată sub nr.1937 și cererea prealabilă, care a fost depusă la 04 octombrie 2021. Astfel, instanța de judecată a ignorat că sesizarea inițială nu a fost examinat de Consiliul Superior al Procurorilor, nu a fost nici propusă, nici inclusă în ordinea de zi a ședințelor organului colegial, iar neîntrunirea numărului de voturi pentru includerea în ordinea de zi a cererii prealabile, denotă refuzul soluționării litigiului în contencios administrativ în procedură prealabilă de către Consiliul Superior al Procurorilor.

La fel a indicat că instanța de judecată nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, or a precizat că acțiunile în contestare au ca scop anularea unui act administrativ. De regulă, o acțiune în contestare este formulată pentru a contesta un act administrativ anulabil.

La caz, Viorel Morari a înaintat în baza art.206, alin.(1), lit. b) din Codul administrativ acțiunea în obligare, solicitând obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual, care nu este o acțiune în contestare.

Cu referire la concluzia instanței de judecată precum că acțiunea nu corespunde exigențelor de admisibilitate și că acesta pretinde să fie dat răspuns la cerere conform propriei formulări sau într-un anumit sens, recurentul a indicat că prin acțiunea înaintată a solicitat obligarea examinării sesizării în ședință publică și deliberativă cu emiterea unui act administrativ individual, care poate fi favorabil sau nefavorabil.

Totodată a specificat că prin neexaminarea sesizării nr.1937 din 16 august 2021 i-a fost încălcat, în primul rând, dreptul la petiționare, care este un drept fundamental, ce conferă cetățenilor posibilitatea de a se adresa organelor de stat cu propuneri,

sesizări, reclamații și cereri privind interesele personale sau obștești, survenind obligația acestor organe de a primi, examina și rezolva petițiile, precum și de a comunica petiționarilor soluțiile adoptate. Altfel, dreptul la petiționare are un caracter complex exprimat în posibilitatea cetățenilor de a participa în treburile statului, reprezintă o interacțiune dintre individ și stat și conține în sine dreptul de a comunica organelor statului și persoanelor responsabile despre încălcările de lege de care au cunoștință.

Exercitarea dreptului de petiționare este o modalitate eficientă de rezolvare a unor probleme personale sau care privesc o colectivitate. Acest drept este încadrat în clasificările de drepturi în categoria drepturilor garanții, el fiind și o garanție juridică generală pentru celelalte drepturi și libertăți. Indiferent de modul de soluționare al petițiilor, este dreptul fiecărui cetățean de ași exprima o anumită nemulțumire cu privire la modul în care autoritățile statului își desfășoară activitatea.

În aceeași ordine de idei, dreptul de petiționare reprezintă modalitatea prin care cetățenii își pot valorifica dreptul de a cere o explicație cu privire la orice problemă personală sau de interes general în relațiile cu o autoritate publică. Or, integritatea procurorului general și corectitudinea exercitării atribuțiilor prevăzute de lege constituie un interes general.

Suplimentar, exercitarea dreptului de petiționare dă naștere la obligația organului sesizat de a răspunde în termenul prevăzut de lege, iar în cazul dezacordului cu răspunsul primit la contestarea prealabilă dă naștere la dreptul de adresare, ulterioră, în instanța de contencios administrativ.

Curtea Supremă de Justiție a expediat, prin intermediul poștei electronice, pentru notificare Consiliului Superior al Procurorilor și lui Alexandr Stoianoglo, copia recursului depus de către Viorel Morari împotriva încheierii din data de 26 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

La 26 martie 2024 Consiliul Superior al Procurorilor a depus referință, prin care a solicitat declararea recursului inadmisibil, întrucât argumentele invocate în recurs nu sunt întemeiate și admisibile, iar încheierea contestată este motivată, atât de fapt cât și de drept. (f.d. 162-165, vol.II)

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursul depus de Viorel Morari în data de 07 martie 2024 este în termen, având în vedere că încheierea contestată emisă la 26 februarie 2024 a fost recepționată de către recurent în data de 06 martie 2024. (f.d.143, vol.I)

Conform art. 243, alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii din 26 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 243, alin. (1), lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă o decizie prin care respinge recursul.

Cercetând starea de fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, Completul de judecată constată că la 16 august 2021 Viorel Morari a depus la Consiliul Superior al Procurorilor plângere privind săvârșirea infracțiunii de Procurorul General, Alexandr Stoianoglo. (f.d.7-9, vol.I)

Prin răspunsul Președintelui Consiliului Superior al Procurorilor nr. 35-13/20-1732 din 14 septembrie 2021 i s-a explicat lui Viorel Morari că adresarea din 16 august 2021, înregistrată cu numărul 1937, a fost greșit depusă din perspectiva ordinii juridice stabilite, deoarece, în esență, a exprimat dezacordul cu ordinul Procurorului General nr. 1294-p din 12 august 2021 privind încetarea raporturilor de serviciu. Totodată, s-a notat că ordinul la care s-a făcut referire reprezintă un act administrativ ce vizează raporturile de muncă și poate fi contestat în instanța de judecată. (f.d.10, vol.I)

La 05 octombrie 2021, Viorel Morari a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Consiliului Superior al Procurorilor, prin care a solicitat obligarea examinării sesizării din 16 august 2021 cu privire la săvârșirea infracțiunilor de către Procurorul General, înregistrată sub nr. 1937 în ședință publică și deliberativă a Consiliului Superior al Procurorilor.

Curtea de Apel Chișinău, în temeiul art. 207, alin. (2), lit. e) din Codul administrativ, prin încheierea din 26 februarie 2024 a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de către Viorel Morari împotriva Consiliului Superior al Procurorilor privind contestarea actelor administrative, obligarea emiterii actului administrativ.

În susținerea acestei concluzii Curtea de Apel Chișinău, ca instanța de fond, a reținut că Viorel Morari, în acțiunea de contencios administrativ, nu a indicat un drept al său personal vătămat prin activitatea administrativă a Consiliului Superior al Procurorilor, or, după cum rezultă din art.17 din Codul administrativ, actele administrative urmează a fi contestate de persoanele interesate cărora nemijlocit le sunt încălcate careva drepturi și libertăți prevăzute prin lege.

Astfel, Curtea de Apel Chișinău a subliniat că prevederile art. 17, art. 39 și art. 189 din Codul administrativ interzic un contencios obiectiv de legalitate și denotă opțiunea legiuitorului pentru un contencios administrativ subiectiv efectiv, implicând revendicarea apărării unui drept subiectiv propriu al reclamantului prin activitatea administrativă, astfel încât înaintarea oricărei acțiuni din categoria acțiunilor în contencios administrativ prevăzute de art.206 alin. (1) din Codul administrativ evocă pentru admisibilitate întrunirea condițiilor nominalizate.

Această concluzie a Curții de Apel Chișinău este considerată de către Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție corectă din considerente ce preced.

În conformitate cu prevederile art. 207, alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contencios administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în

special când reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17.

Conform art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Prin urmare, unul din elementele definiției ale acțiunii în contencios administrativ este revendicarea unui drept propriu vătămat prin una din formele activității administrative, or, acțiunea în contencios administrativ trebuie să urmărească revendicarea unui drept subiectiv vătămat.

În conformitate cu art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Articolul 39, alin. (1) și (2) din Codul administrativ garantează controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

La rândul său, art. 189, alin. (1) din Codul administrativ prevede expres că orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Instanța de recurs menționează, că sub aspect procesual, accesul liber la justiție se materializează în prerogativele pe care le implică dreptul la acțiune, ca aptitudine legală ce este recunoscută de ordinea juridică oricărei persoane fizice sau juridice care pretinde un drept împotriva unei alte persoane, ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept.

Astfel, pentru a pune pe rol o acțiune în contenciosul administrativ, este necesară îndeplinirea cumulativă a unor condiții de formă și conținut, precum ar fi: respectarea competenței jurisdicționale, existența capacității procesuale, revendicarea unui drept încălcat, etc.

La caz, Viorel Morari, prin acțiunea înaintată a solicitat obligarea Consiliului Superior al Procurorilor să examineze sesizarea nr. 1937 din 16 august 2021 cu privire la săvârșirea infracțiunilor de către Procurorul General, Alexandr Stoianoglo, nu a indicat, prin prisma art. 17 din Codul administrativ, care drepturi sau interese legitime ale sale au fost încălcate de către Președintele Consiliul Superior al Procurorilor.

În acest sens este de menționat că prin sesizarea nr. 1937 din 16 august 2021, Viorel Morari a invocat că Procurorul General, Alexandr Stoianoglo, prin acțiunile sale legate de emiterea ordinului cu privire la sistarea suspendării din funcție și încetarea raporturilor de serviciu cu procurorul-șef al Procuraturii Anticorupție, Viorel Morari, și-a depășit atribuțiile de serviciu, prin ce i-a cauzat prejudiciu moral și material în proporții considerabile.

Prin răspunsul Președintelui Consiliului Superior al Procurorilor nr. 35-13/20-1732 din 14 septembrie 2021 i s-a explicat lui Viorel Morari că adresarea din 16 august 2021, înregistrată cu numărul 1937, a fost greșit depusă din perspectiva ordinii juridice stabilite, odată ce ordinul cu privire la sistarea suspendării din funcție și încetarea

raporturilor de serviciu cu procurorul-șef al Procuraturii Anticorupție, Viorel Morari constituie un act administrativ, care poate fi contestat în instanța de judecată. (f.d.10, vol.I)

În corespundere cu art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Prin urmare, articolul 17 din Codul administrativ se aplică oricărui drept subiectiv reglementat de normele dreptului material. Aici, dreptul substanțial definește situațiile juridice subiective care caracterizează statutul juridic al persoanelor implicate, în timp ce dreptul procedural stabilește modalitățile și procedurile de protejare a acestor drepturi subiective conform dispozițiilor legale.

Este cert că, din dispozițiile art. 207, alin. (2), lit. e) în coroborare cu art. 39, alin. (2), art. 17 și art.189, alin. (1) și (2) din Codul administrativ, rezultă că, sesizarea instanței de judecată de către orice persoană care în opinia sa revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice, fie prin refuzul autorității administrative de a soluționa în termenul legal o cerere, implică existența obligatorie a două condiții, și anume existența vătămării unui drept recunoscut de lege a reclamantului și vătămarea dreptului său să fie cauzat printr-un act administrativ, fie prin refuzul autorității administrative de a soluționa în termenul legal o cerere.

Revendicarea unui drept trebuie să rezulte din argumentele prezentate în acțiunea depusă, prin care se demonstrează afectarea dreptului personal. Expresiile utilizate în textul articolelor 17, 39 și 189 din Codul administrativ, precum „drept vătămat” și „încălcarea unui drept al său”, se referă la drepturi subiective concrete și nu includ drepturile prin ricoșeu, ipotetice, iluzorii sau virtuale, sau acțiunile populare. Este necesar ca reclamantul să prezinte argumente clare și concrete privind afectarea dreptului său propriu într-un mod real și direct.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ se referă la respectarea strictă a unor criterii legale și procedurale care trebuie îndeplinite pentru ca acțiunea să fie acceptată și examinată de instanța de judecată. Aceste criterii pot varia în funcție de legislația aplicabilă și de specificul fiecărui caz, dar în general includ următoarele aspecte: calitatea procesuală, interesul legitim, respectarea termenelor și procedurilor legale, claritatea și specificitatea cererii, fondul de drept.

Astfel, pentru ca o acțiune în contencios administrativ să fie considerată admisibilă, trebuie să îndeplinească criteriile legale și procedurale aplicabile în funcție de fiecare caz în parte.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că interesul legitim reprezintă un aspect crucial în procesul de contencios administrativ, reprezentând un criteriu esențial pentru admisibilitatea acțiunii. Acest concept se referă la capacitatea reclamantului de a demonstra că are un interes direct și legitim în contestarea unui act administrativ sau a unei decizii luate de o autoritate publică.

Pentru a fi considerat legitim, interesul reclamantului trebuie să fie real, concret și să fie afectat în mod direct de actul administrativ contestat. Este important de menționat că interesul legitim nu poate fi bazat pe speculații sau pe simple bănuieli. Trebuie să existe dovezi clare și convingătoare care să demonstreze că drepturile sau interesele reclamantului au fost afectate în mod real și direct de acțiunea administrativă contestată.

Din analiza cererii de chemare în judecată depusă de către Viorel Morari nu se desprinde dreptul subiectiv pretins a fi încălcat de Consiliul Superior al Procurorilor, or, revendicarea unui drept subiectiv exclusiv al reclamantului reprezintă o condiție obligatorie pentru ca acțiunea în contencios administrativ să treacă testul de admisibilitate.

În contextul celor relatate Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că concluzia Curții de Apel Chișinău precum că Viorel Morari prin acțiunea depusă nu a revendicat încălcarea unui drept propriu subiectiv al său prin activitatea administrativă a Consiliului Superior al Procurorilor este corectă.

Simplul dezacord cu faptul că Președintele Consiliului Superior al Procurorilor prin răspunsul nr. 35-13/20-1732 din 14 septembrie 2021 i-a explicat că sesizarea a fost depusă contrar ordinii juridice, indicându-i asupra dreptului acestuia de a contesta actul administrativ prin intermediul instanței de judecată, nu denotă încălcarea unui drept subiectiv al recurentului, care poate fi apărat prin intermediul justiției.

Mai mult materialele cauzei atestă că Viorel Morari a contestat în instanța de contencios administrativ ordinul Procurorul General, Alexandr Stoianoglo cu privire la sistarea suspendării din funcție și încetarea raporturilor de serviciu cu procurorul-șef al Procuraturii Anticorupție, Viorel Morari.

În acest context instanța de recurs a reținut hotărârea din 18 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care s-a anulat ca ilegal ordinul Procurorului General nr.1294-p din 12 august 2021 cu privire la încetarea raportului de serviciu, care ulterior, în urma examinării apelului prin decizia din 19 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a casat integral hotărârea din 18 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a emis o decizie nouă prin care s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Morari Viorel. Iar prin încheierea din 13 martie 2024 a Curții Supreme de Justiție s-a declarat inadmisibil recursul depus de către Viorel Morari.

În ce privește argumentul lui Viorel Morari privind încălcarea dreptului la petiționare, instanța de recurs reține că potrivit art. 9 din Codul administrativ prin petiție se înțelege orice cerere, sesizare sau propunere adresată unei autorități publice de către o persoană fizică sau juridică. Prin cerere se solicită emiterea unui act administrativ individual sau efectuarea unei operațiuni administrative. Prin sesizare se informează autoritatea publică cu privire la o problemă de interes personal sau public. Prin propunere se urmărește realizarea de către autoritatea publică a unor acțiuni de interes public.

Totodată art. 78, alin. (1) din Codul administrativ prevede că procedura administrativă se finalizează prin efectuarea unei operațiuni administrative sau prin emiterea unui act administrativ individual, respectiv încheierea unui contract administrativ.

La caz, plângerea depusă de către Viorel Morari privind săvârșirea infracțiunii de către Procurorul General, Alexandr Stoianoglo, a fost înregistrată la 16 august 2021 cu nr. 1937. Prin răspunsul nr. 35-13/20-1732 din 14 septembrie 2021 Consiliul Superior al Procurorilor i-a comunicat lui Viorel Morari că sesizarea a fost depusă greșit și care este ordinea juridică corectă.

În aceste circumstanțe Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu poate reține ca întemeiată pretinsa încălcare a dreptului la petiționare, or răspunsul la petiție potrivit propriei convingeri, formulări, nu constituie încălcarea dreptului la petiționare.

În această ordine de idei, instanța de recurs conchide că soluția adoptată de către Curtea de Apel Chișinău de a declara inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ depusă de către Viorel Morari împotriva Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la obligarea examinării sesizării din 16 august 2021 cu privire la săvârșirea infracțiunilor de către Procurorul General, înregistrată sub nr. 1937, în ședință publică și deliberativă a Consiliului Superior al Procurorilor, în temeiul articolului 207, alin. (1) și (2), lit. e) din Codul administrativ, este întemeiată.

Din considerentele menționate supra și având în vedere că soluția emisă prin încheierea din data de 26 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău este corectă, instanța de recurs consideră necesar de a respinge recursul depus de către Viorel Morari.

În conformitate cu art. 243, alin. (1), lit. b) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul depus de către Viorel Morari.

Se menține încheierea din data de 26 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza de contencios administrativ, intentată la acțiunea înaintată de către Viorel Morari împotriva Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la obligarea examinării sesizării din 16 august 2021 cu privire la săvârșirea infracțiunilor de către Procurorul General, înregistrată sub nr. 1937, în ședință publică și deliberativă a Consiliului Superior al Procurorilor.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă